

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Községeknek és néptanítóknak egész évre 4 frt.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

A nyílt-térben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Hetilap, főtekintettel e megye anyagi és szellemi érdekeire.

Hirdetési díj:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 50 „ 1 1/2 „
„ 50 „ 1 „

Kiemelt, díszbetűs s körzettel ellátott hirdeményekért termékek szerint, minden centiméter után 3 kr. számtattik.

Hirdetések a „Zemplén” nyomdájában vétetnek föl, s vidékről is oda intézendők.

Időszaki szemle.

Tárgyilagós közlemények hazai állapotainkról.

A képviselőháznak karácsoni és ujévi szünideje a tegnapi nappal lejárt, s ma már érdemleges ülést tart. A képviselők most szokatlanul nagyobb számmal érkeztek meg, mint különben az ily vakáció után szoktak, mely honatyai buzgalom abban találja magyarázatát: hogy a közigazgatási bizottságról szóló törvényjavaslat tárgyalása az első közé van fölvéve, s alkalmasint már holnapután a t. ház asztalára kerül. Hogy e kérdésnél nem közönséges harcz fog kifejlődni, arra az egész ház el van készülve, de az az egy is bizonyos, hogy a javaslatnak törvénynyé emeltetésénél a megyei és városi feliratok akadályul éppen nem fognak szolgálni. Tudva van, hogy a kormány kabinet-kérdéssel kötötte össze e javaslat sorsát, a párt pedig ma még sokkal fegyelmesebb, semhogy másképpen cselekednék, mint ahogy a vezényszó kiadatik. Igazolja e föltevésünket a pártterkezetek eddigi lefolyása is, melyekben a javaslatnak csupán egynemely módosítást igénylő hiányai jöttek szóba, s csakis ezek pótlása végett fognak a tárgyalás folyamában némelyek szót emelni.

Nem kevésbé fontos munka veendi igénybe — és pedig még e hó folyamán — a törvényhozás erejét, amennyiben a törvényhatóságok területi szabályozása már törvényjavaslat alakjába öntve készen áll. A szabályozási terv összeállításánál a főispánok és más bizalmi férfiak is meghallgattak. A javaslat Magyarországon, a Jász-Kunság és pár felvidéki megyét kivéve, csupán egynemely aránytalanság megszüntetését célozza, Erdélyben azonban nagymérvű és gyökeresebb átalakulásokat helyez kilátásba.

A vám-kérdésben döntő körökből kifolyó újabb momentumot nem jelezhetünk. Az országos mozgalom e tárgyban — a kormány felfogásával ellenkezőleg — az önálló vámterület mellett indult meg. A megyék, kivétel nélkül csaknem mind ilyen értelemben reprezentálnak, nemkülönben az ipar és kereskedelmi testületek is. Az önálló vámterületnek a képviselőházban szintén sok híve van, minek folytán remélhető: hogy e nevezetes ügy a nemzet óhaja szerint fog megoldatni.

Ezzel ellenkezőleg a magyar nemzeti bank ügyének megoldása mindinkább ténylegesebb alapot kezd magára öltetni, ugyannyira: miszerint több fővárosi lap annak létrejövetelét biztosítottnak tekinti, sőt már azt is hangoztatják, hogy a bankkormányzóságot Mórincz Pál tartja kezei között. Tény: hogy ez érdemben már négy darab osztrák miniszter Budapestre érkezett, hol közös minisztertanácsok fognak tartatni, s mint-hogy mindkét fél merevenen rágaszkodik álláspontjához, éppen nem tartják lehetetlennek egy Lajthántuli Formányság gyors bekövetkezését.

Országos közlekedésünket érdeklőleg az új év kedvező auspicium között indult meg. Folyó hó 2-án adták át a közforgalomnak a győr-sopron-ebenfurti vasut győr-soproni vonalrészét, mely Magyarország egyik nagyobb terjedelmű pályája közé tartozik, s hazánkban első, mely aczélsínekkel van ellátva. Meg ne ijedjenek olvasóink e hirre; mert e vasut gazdag vidéket szel át, s az ipar és kereskedelem érdekeit jelentékenyen fogja előmozdítani és ami fő: állami garancia nélkül épült fel. A megnyitáson Péchy közlekedési miniszter is jelen volt. — E téren említett

érdemel még, hogy az új vasuti tarifa-rendszer, közös megállapodásként rövid idő alatt életbe lép. A magyar érdekek megóvása a helyütt is szemelőtt tartatott; nevezetesen a köszönre nézve, az állatok szállítására vonatkozólag azonban a m. kir. államvasutak igazgatósága kijelenté, hogy eddigi tarifáit meg fogja tartani.

Az országra szóló események között a közelmúlt története alig nyújt figyelemre méltóbbat azon mozgalomnál, mely a kisbirtokosok hitelügye érdekében megindult. A működő bizottság emlékiratát e tárgyban küldöttéleg már át is nyújtotta a kormánynak mely azt meleg érdekléssel fogadta. Gazdasági életkérdésünk van ez egyesület üdvös működéséhez köve; létrejövetele a progressiv szegényedésre valóóságos gyógyír leendő, valamint hogy az uzsora féktelen rombolásainak is hatalmas gátat fog vetni, melynek megszüntetésére minden más expediens hiába való s csak a kibuvó és kerülő ajtókat szaporítja.

A hét folyamán három szentesített törvény-cikket hozott a hivatalos lap, melyek az 1875. évi XLVI, a szeszadó iránti törvény és szabályok adómentes pálinkafőzéséről szóló 89-ik §-ának az 1876. évi január 1-jével a polgárosított bánáti határvidék és titeli zászlóalj valamennyi lakosára való kiterjesztéséről, továbbá az 1875. évi XLVII. az általános jövedelmi pótdóról és az 1875: XXIX. törvényzikk némely rendeletének módosításáról szólnak.

Meczner Gyula országos képviselő beszéde 1875. december 4-én tartott országos ülésben az igazságügyi költségvetés tárgyalása alkalmával.

Tisztelt ház! Az előttem szólott Hegyessy Márton képviselő urnak csupán két állítására kívánok igen röviden reflektálni. A tisztelt képviselő ur a polgári perrendtartás újabb revisiójáról szólván, hogy abból a szóbeliség és nyilvánosság neve is kizáratik, nagy szerencsétlenségnek jelzi. Én megvallom, az ellenkezőt tartottam volna nagy szerencsétlenségnek, mert további experimentációknak szólna alapul. Felhozta a t. képviselő ur, hogy a bagatell eljárásban az igazságügyminiszter az ügyvédi kart kizárni törekszik. Én részemről ezen intentióját az igazságügyminiszter urnak szívesen üdvözlöm, mert ugyanis az a nép érdekében van és a szabadelvűségben csak addig mehetünk, ameddig az ország viszonyai a nép szokásai és kívánalmai azt megengedik, (Helyeslés a középben!) azon tul menni nem alkotás, nem a nép jólétének, de a nép megrontásának előmozdítása volna.

Tovább nem kívánok foglalkozni a t. képviselő ur előterjesztéseivel, mert azok részben oly dolgokra vonatkoznak, amelyek ez uttal napirenden egyáltalában nincsenek, de a jövő kérdéseit képezik és mert megvagyok győződve, hogy illetékes helyről e tekintetben a kellő választ megfogja nyerni.

És most áttérek t. ház annak indoklására, hogy miért kívánok e költségvetés tárgyalásánál felszólalni.

Legyen szabad nekem, mint az igazságszolgáltatás terén működött szerény napszámosnak e tekintetben a t. ház figyelmét kikérni azon indokból, mert megvagyok győződve arról, hogy igazságszolgáltatásunk hiányainak orvoslása első sorban azoknak ismeretében rejlik. (Halljuk!)

Azon nézetben vagyok, hogy az igazságszolgáltatás lényegében nem pártkérdés, — teljes őszinteséggel s lehető tárgyilagossággal fogok nyilatkozni. (Halljuk!)

Általános és sok részben jogosult a panasz igazságszolgáltatásunk hiányai miatt; s ha igazságosak akarunk lenni be kell ismernünk, hogy igazságszolgáltatásunk nem gyors és nem is olcsó; így nem jó.

Igazságszolgáltatásunk hiányait három főokra vélem visszavezethetni:

- 1-ör: A bírósági szervezés hiányaira.
- 2-or: Igazságügyi adminisztrációk hiányaira.
- 3-or: Törvények hiányára, illetőleg a létező törvények hiányosságára.

Ami a bíróságok szervezését illeti, határozott haladásnak kellett tekintenünk elvileg az igazságszolgáltatásnak a közigazgatástól elválasztását, — gyakorlatilag azonban alsóbb vonalakban az elv nem nyert teljes megoldást; jelesen: a községi bíráskodásnak facultatív lett behozatala, s több külizgazgatási természetű ügyeknek és kihágásoknak is a bíróságokhoz lett utasítása a viszonyoknak nem felelt meg, sőt az igazságszolgáltatást az alsóbb osztályokra a szoros értelemben vett népre nézve nehézkessé, költségessé és így elérhetetlenné tette.

Felebbviteli bíróságként működő királyi táblánk rendkívüli nagy ügyforgalma s személyzete mellett, nehézkésen mozog, összehangzatosan nem működhetik, s különösen mi fő: az ügymenetet, illetőleg az elsőfoku bíróságokat kellő felügyeletben nem tarthatja, nem ellenőrizheti.

Legfelsőbb sorban a semmitörvényes alkalmazásában nem nyilvánult szükségét pótló intézménynek.

A választás vagy kinevezés helyességeinek elvi vitáitól eltekintve, szinte határozott vivmányul tekintettük a bírák állandósítását és függetlenítését; ebben leendett s lehet jövőre is garancia egy képzett s megbízható bírói kar létezésére.

Fájdalom, a kényszerűség előtt meghajolva, részben ezen vivmányt is ellensúlyoztuk az áthehelyesítési törvény által; s itt némileg egyetértek az előttem szólott képviselő urral. Bár ne vallanók ennek nagyobb kárát a kitűzött három év alatt is, mint sem hasznát a kilátásba tett kétes értékű pénzügyi eredményeknek.

Nincs rendszer vagy bizonyos szabály a kinevezésre, nincs különösen az előléptetésre, nincs nyugdíjtörvény; ezek nélkül pedig nem várhatjuk azt, hogy kiváló, erők szolgáljanak, s nem is a közép tehetségek, de a kenyérkereseti kényszerűség által készített s más pályán meg nem állható egyének fognak pályázni bíróságainkhoz.

Nem látom, hogy elég súlyt fektetnének jövőre is a bírák kiképezésére; — mert míg egyrésztől határozottan helyeselnem kell a fogalmazói állomásoknak a fellebbviteli bíróságoknál lett megszüntetését ép oly határozottan óhajtanom kell ugyanezen állomásoknak az első folyamodású bíróságoknál mentől fokozottabb mérvben leendő rendszeresítését; s e tekintetben a pénzügyi szempont sem áll ellent, ha kellőleg megfontoljuk, hogy a törvényszékek reductiója folytán az egyes bíróságokat mulhatatlanul szaporítanunk kell, s ha meggondoljuk, hogy a currens darabok intézése tartja jelenleg is bírunkat nagy részben vissza az érdemleges foglalkozástól.

Megvagyok győződve, hogy a fogalmazói állomásoknak fokozottabb mérvbeni rendszerítése jelentékeny befolyással lenne az ügymenet gyorsítására, — pénzügyi tekintetben pedig a nagyobb fizetéssel járó bírói állomások számában elérhető meggazdálkodás által hátrányos épen nem lenne; — különben pedig alapját képezhetné egy szakértelmes megbízható bírói kar nevelésének.

Kapcsolatban felemlitem a múlt évben a törvényhozás mellőzésével rendeltetileg szabályozott díj-osztályzatot. A miniszter ur ezen rendelete annak idején általános visszatetszést, elkedvtelenítést gyakorolt az e f. bíróságok s kir. ügyeszségek körében, melyek akkoron csaknem kivétel nélkül felterjesztést is intéztek ellene. Sérélmük mai napig sincs orvosolva. Nézetem szerint pedig az ily rendelkezések nem alkalmasak az önértetnek s a bírói állás becésének emelésére.

Attérve igazságszolgáltatási adminisztrációk hiányaira; — a kormány s különösen az igen tisztelt igazságügyminiszter ur iránti bizalmamnak felelek meg csak ezek felemlítésével: mert megvagyok győződve, hogy e hiányokat justitiánk érdekében gyorsan és gyökeresen orvosolni fogja.

Legtöbb panaszt hallunk az ügymenet lassúsága ellen. A panasz jogosult, mert az ügymenet valóban lassu. Elismerem, hogy ennek okát itt-ott lehet keresni az ügymenet hiányosságában, vagy a

rosz munka beosztásban is, sőt lehet keresni a kevesebb munkaközeletben vagy kitartó munkásság hiányában is, azonban a bajnak főokát tapasztaltam abban, hogy sok bíróságnál a személyzet száma nem áll arányban az ügyforgalommal; mennyiben kisebb forgalmi bíróságok ugyanannyi vagy aránylag nagyobb személyzettel láttattak el, mint a nagyobb forgalommal bírók.

Ezen aránytalanság előtűntetésére csak pár esetet kívánok fölhozni: Az igazságügyminisztériumnak kezennél lévő 1873-ik évi statisztikai kimutatása szerint a sátoralja-újhelyi kir. törvényszéknél van öt bíró, a homonnaián szintén öt bíró, a sátoralja-újhelyi törvényszék évi ügyforgalma 23.979, a homonnaié 12095; Sátoralja-Újhelyen esik egy bíróra 4255 ügydarab, Homonnán 2199, tehát fele. A komáromi kir. törvényszéknél van hét bíró; e törvényszék évi forgalma 18244; egy bíróra esik 2272, tehát az arány csaknem ugyanaz. Hasonló eseteket lehetne még többet is fölhozni, de a fölhozottak is elégségesek az aránytalanság kimutatására, s ezen aránytalanságon sem az áthelyezési törvény előtt, sem azóta legalább több esetben segítve nem lett.

Hozhatnék fel példát, hol az eredetileg kinevezett személyzet létszámában történt üresedések, az illető elnökök felterjesztései dacára 8--9 hónap alatt be nem töltették. Mi természetesebb tehát, minthogy a könnyebb currens darabok feldolgoztak, a nehezebb beható munkát igénylő ügyek pedig felhalmozódtak. Fel lehetne hozni, hogy az érdekelt aránytalanságon az áthelyezést megengedő törvény előtt csak új kinevezés által lehetett volna segíteni, mi az állam kincstár terhelésével járt volna. Igaz, de az is elvitázhatlan, hogy az ügymenet gyorsítása a költségvetés busásan fedezendette, s egy bizonyos határon túl a justitiát pénzügyi tekinteteknek uralni nem szabad.

Az áthelyezési törvény által sincs a bajon segítve, nincs legalább igen sok esetben, s bár elismerem, hogy végleges állapotot a még előttünk álló törvényeski reduktiók keresztülvitele előtt kívánni nem lehet, de legalább a kirívó aránytalanságokon segíteni kellene. Csupán egy esetet említek fel: A legjelentékenyebb forgalommal bíró törvényszékek sorában jelentkező sátoralja-újhelyi kir. törvényszéknél 1873-ik évben fél évig négy bíró, s most is már 4-ik hóra ismét négy bíró működik, mert a megüresedett 5-ik bírói állomás nem töltetett, illetőleg nem töltetik be; már most, ha egyik vagy másik bíró szabadságon van, beteg vagy kiküldetése van, vagy pedig vizsgáló bíró, fenytő törvényszéket csak úgy lehet tartani, ha a kir. járásbíró behivatik, s működését elvonatik. Hogy ezen állapot tarthatatlan, nem szükséges indokolnom. (Helyeslés!)

Nem csekély hátrányára van az ügymenetnek, az ügyviteli szabályok gyakori változtatása.

Ennek émi megvilágítására szolgáljon az, hogy a kir. bíróságok szervezésétől az ügyviteli szabályok hányféle módosításokon s változásokon ment keresztül:

TÁRCZA.

1876.

Atléptük hát az új év küszöbét,
S a rögös pályán ballagunk tovább...
Az elmúltról nem sok jót mondhatunk,
Az új? ... Ki tudja,
Nem lesz-e még sokkal mostohább?!

Mostohább rád, kinek boldogsága
Egyes egyedül tőlünk függ — hazám!...
Az embernek el van osztva sorsa:
Bölcső és sír...
Itt kitérni nem lehet, nem ám!

Öröm, bánat, köny és veszteségek
Töltik ki napunk s éjünk hézagát...
Turjuk a földet, s a keresett kincs:
A boldogság
Mindig lejjebb süllyeszti magát.

Az ég kegyének nem az részese,
Kit fény övez vagy fed bíbor palást...
Légy koldus és nem cserélsz a trónnal,
Csak egy legyen:
Erős lelked, tünni bajt, — csapást!

BORÚTH.

A természet könyvéből.

Egy tekintet a végtelenségbe.

Bátran föltehetjük azt az állítást, hogy csak mióta a fény haladásának gyorsaságát kifürkészték, csak azóta sikerült az emberi szellemnek nagyszerű

1872-ig érvényben volt az 1869-ben kiadandó ügyviteli szabályzat;

a) 1872-ben január 2-án kelt rendelettel új letéti kezelés hozott be;

b) mindjárt az évi május 16-án az imént idézett letétkelési rendelet módosított;

c) április 4-én új szolgáti s ügyviteli szabályzat iratott elő;

d) június 4-én új szabályzat jött az irodai általanly kezelése és elszámolásáról;

e) június 5-én szabályrendelet jött a bünvádi eljárási költségek elszámolásáról;

f) 1874-ben április 4-én ismét új rendelet a bünvádi eljárási költségek meghatározása és kezelési tárgyában;

g) október 15-én ismét egészen új ügyviteli szabályzat 31 §-al és 41 mintával;

h) decz. 1-én új rendelet a bírói letétel kezelése tárgyában;

i) decz. 31-én ismét új rendelet a b. ü. kijavítása tárgyában.

1875. január 23-án ismét rendelet a bírói ügyviteli szabályok módosítása iránt, s az igazságügyminiszter ur költségvetési indoklásában ismét új bírói ügyviteli szabályzat életbeléptetése helyzetetik kitérte. Tehát négy év a lalt 11-szer módosítottak az érdekelt szabályzatok.

Még rosszabbul állunk a kir. ügyészségekkel. Ezek a kezelési, számadási, statisztikai adatok készítésével, az eljárási, rabtartási költségek behajtása, illetőleg nyilvántartásával s a börtön szabályokkal annyira elvannak árasztva, hogy legfontosabb foglalkozásuk, t. i. a fenytő vizsgálatok vezetése s ellen őrzésével éppen nem foglalkoztatnak, örülők kell, ha kezelési mánkájuk mellett a befejezett vizsgálatokat végtárgyaláshoz feldolgozhatják s letárgyalhatják.

Mellözve az 1872. január 2-án 1586. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendeletet, melyben a kir. főügyészség s a kir. ügyészségek közti viszony szabályoztatik, s mely rendelet a kir. főügyészségek-ből egy kis minisztériumot teremtett, s mely tulajdonságában annyira részletes, hogy 14. §-ában még azt is megszabályozza, hogy a kir. főügyész az ig. miniszterhez jelentéseket terjeszt fel, az szekhez pedig rendeletet küld.

Csemeghy Károly: Ez természetes!

Mezner Gyula: Annyira természetes, hogy nem kellett megparaphusozni.

Legyen szabad felemlítenem még azt is, hogy a leginkább két vagy három személyzetből álló királyi ügyészségek miféle mellék foglalkozásra köteleztek. — Az idézett miniszteri rendelet szerint vezetnek:

1. vizsgálati naplót a törvényeski vizsgálótokról;
2. illet a járásbírói vizsgálatokról;
3. készítenek általános évi kimutatást;
4. vezetnek iktató-könyvet. 5. névjegyzéket. 6. irattári jegyzéket;

fogalmat szereznie a végtelen idő és végtelen térre vonatkozólag

Egy másodperc oly rendkívül rövid idő, 40,000 mértföld oly óriási tér, hogy csak a képzelet lehet vakmerő e roppant tért egyenlővé tenni e rövid idővel.

Nem lehet ugyan tagadni, hogy minden kor bölcsészei vakmerő játékot űztek a végtelenség fogalmával, hogy végtelen idők és terek elképzelésében nem volt hiány.

De egészen különböző dolog az, ha az ilyenemü gondolatok elvont eszmék kifolyásai, vagy pedig egy valóságban létező világon eszközölt szemléletek eredményét képezik.

Más az, ha az emberi szellem üres számokkal foglalkozik és végtelen összegeket számjegyek által fejez ki és más, ha azt mondja magának, hogy a létező világban oly gyorsaság van és hat, melyről mindenki meggyőződhetik, s hogy e sebességben, a másodperc, fogalmaink szerint óriási térrel 40,000 mértfölddel egyenlő.

Valóban az ember képzelő tehetsége e fölfedezés által nagyobb lendületet nyert, s egyuttal szilárdabb alapot kapott a valóságban.

A fény sebességének meghatározásából, egyesülve az előbbre haladott buvárlattal, napjainkban sikerült néhány állócsillag távolságát megmérni, s ezóta az emberi szellem előtt biztos fogalmak keletkeztek a világegyetemre vonatkozólag, oly fogalmak, melyek eddig csak az ábrándok közé soroztattak s melyekkel annál ártatlanabb játékot lehetett űzni, minél kevesebb természeti igazság rejlett mögötte,

A mit ugyanis Bradley hasztalan keresett, az napjainkban többszörösen sikerült.

Bessel, kitűnő csillagász képes volt a hattyu csillagképlete egyik kisebb tagjának távolságát megmérni.

E kis csillag nem mutat ugyan semmi feltű-

Az 1872. június 22-iki 11216. sz. (börtönháztartás 112. §-a) szerint vezetnek:

7—27. 21 kezelési mintát félivenkint, tehát évenkint 42-öt.

Vége: az 1874. február 18696. sz. börtön-szabályok 246. §-ban zudultuk fejükre; ebben az annak idején a t. miniszterelnök ur által is figyelemben részesített kalitkás madarakkal, virágcserepekkel és egy 40 rovatos törzskönyvvel; összesen tehát 49 különféle számadási, kezelési stb. rovatokat kell évenként készíteniök a legrészletesebb minutialis számadásokkal, kiterjeszkedve a raboknak koplalási, gyengélkedési napjaira, 1/2 lat szappan, olaj stb. kicsinységekre is.

Hogy pedig mindezeknek az érdemleges szolgálat rovására kell történni, azt elvitatni nem lehet. (Élénk helyeslés.)

Igazságszolgáltatásunk hiányainak 3-ik főokául jeleztem: törvényeknek hiányát, illetve a létező törvényeknek hiányosságát. Legyen szabad ezen állításomat röviden indokolni. (Halljuk! Halljuk!)

A magánjog codificatiója nélkül magánjogi viszonyainkban szilárdság nem állhat be, s hogy a bírói belátás, s hogy ne mondjam, önkényt játsza a főszerepet, nem szükség bizonyítani. Ugyanígy állunk a fenytő igazságszolgáltatással. Mely téren őszinte örömmel és elismeréssel kell üdvözönnünk azon eseményt, hogy maholnap a fenytő törvényjavaslattal foglalkozhatunk. S itt engedelmet kérek, hogy közbevetőleg röviden kiterjeszkedjem fenytő igazságszolgáltatásunk némi jellemzésére. (Halljuk!)

E tekintetbeni intézkedéseinkben szerény véleményem szerint műveltségi, erkölcsi állapotaink s különösen pénzügyi helyzetünk tulbecsülésével nem találtuk meg a kellő határt. Tulhajtásunk különösen az igazságügyi minisztérium börtönháztartási rendeletében, mely állapotainknak egyáltalán nem felel meg, s rendelkezéseiben a kivihető ségtől messze elmarad. A fenytő eljárást illetőleg különösen fel kell hívnom a tisztelt ház s kormányunk figyelmét a vizsgáló bíróságok önállóbb — szakszerűbb — rendszeresítésére s ezzel kapcsolatban a rendőrség szabályozására: mert rendszeresített, önállóított helyzet nélkül a vizsgálóbíró csak illetanteria, s egy jó fenytő igazságszolgáltatás alapját a vizsgálóbíró, királyi ügyészség őszhangzatos működése, s ezeknek egy megbízható rendőrség által való támogatása képezi.

Törvényhozási működéseinket illetőleg, általában megerősödik a nemzetben azon tudat, hogy alkotásainkban rohamosan s kellő őszhangzat nélkül haladtunk; (Élénk helyeslés!) több tért engedünk a doctrinár ismereteknek, a külföldi félreismerert vagy roszul alkalmazott példáknak, (Élénk helyeslés) mintsem a gyakorlati életnek s a hazai viszonyok ismeretének. (Igaz! Ugy van!) Ezt bizonyítja azon elvitázhatlan körülmény, hogy hozott törvényeink legalább részben nem felelnek meg viszonyainknak az életben, megczáfolják a hozzájuk

nőséget, de észrevehető helyváltoztatásai által mégis magára vonta a csillagászok figyelmét.

Bessel kitűnő észleletei és mérései kétségtelemé tették, hogy e csillagon észrevehető az év folyamán bekövetkezett látszólagos mozgás, melyet a földnek a nap körül megfutott pályája okoz.

A csillag látszólag szintén egy csekély, a föld pályájának irányával ellenkező kört ír le, s e körnek pontos kiszámításából tünt ki, hogy a csillag körülbelül tizenegy és fél billió mértföldnyi távolságra van a naptól.

E távolság teljesen megfoghatatlan az emberi képzelő tehetség előtt.

A gözköcs, mely naponta 200 mértföldet halad. 160 millió év mulva juthatna el csak e csillaghoz.

Csak a fény gyorsasága folytán alkalmazhatunk közelebbi mértéket e távolságra.

Az érintett csillag fényének nyolcz év és nyolcz hónapra van szüksége, hogy a földre érjen.

Struve és Argelander csillagászok még más álló csillagok távolságait is megmérték.

Az eredmények hasonlóak a Bessel által elért eredményekhez, s ezek folytán alapos ok van azt is föltételezni, hogy egyik állócsillag oly távolságra van a másiktól, hogy fénysugaraik csak évek mulva juthatnak egymásig.

Ha pedig ez így van, ez által az emberi szellem képesítve van egy pillantást vetni a tér és idők végtelenségébe egyiránt.

Tegyük fel, hogy egyik álló csillag a másiktól átlag oly távolságra esik, mint a hattyu képletében létező csillag a naptól, s azonnal tisztában leszünk az iránt, hogy tiz csillag közül, melyek látszólag egymás mellett állanak az égboltozaton, a legtávolabbi tizszer oly messze lesz tőlünk, mint a legközelebbi.

Ennek fénye tehát csak nyolczvanhét év mulva juthat el hozzánk.

kötött v
hivatkoz
szüntetés
van! Ugy
sem szük
törvényü
korlati n
meg kis
rendtart
döntvény
téményt
amellét
letőknek
mely tek
gyatékü
talan a
koznom.

A t
elintezés
szabadj
felemlít
tével, s
a telegg
czészerü
sokat h
nek; el
vés hátr
tartozó
rüli töm
s ezen
közadók
levő he
teleggö
adórova
sában.
tel s fö
fövedék
kat lel
rok a t
Halljuk

F
moru
előidéz
össze i
tagadha
kérdés
gitség
előtti f
tása; H
addig i
jegyző
mondas
írásbeli
hogy b
belezte
eleje
leginká
müség
vissza
szerint
az add

a táve

szor t

érkezi

hetjü.

utban

bizon

kor a

megá

tünk,

szaha

ekkor

tet, h

puló

el ug

lamu

állhat

kissé

idő a

e hir

évezr

rég e

ket a

lom e

ösztö

kell

vetün

lélő n

zetké

oly n

tossá

kötött várakozásokat. Elég legyen e tekintetben hivatkoznom számos újabb törvényeinknek megszüntetése, változtatása, illetőleg módosítására. (Ugy van! Ugy van!) A létező törvények hiányosságát sem szükséges bővebben fejtegetnem. Csőd és váltótörvényünk elavult s különösen a csődtörvény gyakorlati nyilvánulásában nem egyéb, mint a csődtörvény megkiszáradása. (Élénk helyeslés) Idézzem-e perrendtartásunk hiányait, melyeket még tetéznék amennyi döntvények? (Helyeslés) Idézzem-e a közjegyzői intézményt, újabb alkotásunk ezen fél művét, mely, amellet, — hogy az általános panasz szerint az illetőknek életfentartásra alig elég, — még is drága; mely tekintetben szabadjon csak a váltó-óvási, hagyatéki lényegesen növekedett költségekre, s egyáltalán a közjegyzői díjszabás magasságára hivatkoznom.

A telegkönyvek vezetése, a telegkönyvi ügyek elintézésének módja is egyszerűsítendő lenne, s itt szabadjon ismét közbevetőleg egyéni nézeteként felemlíteni, hogy a catasteri munkálatok elkészültével, s a telegkönyvi átalakítások eszközölése után a telegkönyvek vezetése az adóhivatalokra lenne legcélszerűbben bízandó, mert ezáltal a telegkönyvek sokat hangsúlyozott decentralizációja is elérhetővé válna; eleje vétethetnék azon az ügymenet nem kevés hátrányára levő állapotoknak, mely az illeték alá tartozó ügyletek, adóhátrálekők bekebelezése körüli tömérdek át és átiratokkal van összekötve, s ezen felül eleje vétethetnék, különösen azon a közdok s illetékek befolyására káros kihatással levő helyzetnek, mely nyilvánul a birtokváltások telegkönyvi be nem vezetése, s ebből kifolyólag az adórovatoknak a telegkönyvvel össze nem hangzásában. Nézetem szerint ezen körülménynek a hitel s forgalmi viszonyok javítására, s a kiucstári fövedékek folyására jelentékeny kihatása lenne. Sokat lehetnének e téren felemlíteni, de nem akarok a tisztelt ház türelmével visszaélni (Halljuk! Halljuk!)

Fel kell azonban mégis említenem azon szomorú állapotokat, melyeket az uszora eltörlése előidézett. E kérdés ugyan szorosán nem függ össze igazságszolgáltatásunkkal, de azt senki sem tagadhatja, hogy károsan hat reá. Elismerem hogy e kérdés gyökeres megoldása nehéz; lényeges segítség lenne azonban az önálló magyar bank mielőlti felállítására s ez által a hitelviszonyok javítása; (Helyeslés!) de állítom azt is, hogy a bajon addig is segíteni lehet és kell. Hozzassék be a közjegyzői kénszer, különösen az irástudatlan népre mondassék ki, hogy csak közjegyző előtt kötött írásbeli szerződések érvényesek; mondassék ki, hogy bizonyos, p. o. 12%-on túl kamatot bekebeleztetni nem lehet, s a bajnak nagyrésztben már eleje lesz vége, mert hisz az uszorának talaja leginkább a földnépek tudatlansága s jóhiszeműsége, melylyel lelketlen uszorások könnyedén visszaélhetnek, más különben pedig a tapasztalás szerint a bekebelezett uszorakamatok teszik tönkre az adóst, s ha a per húzódik — mi rendes dolog

Vannak azonban pontok az ég boltozatán, hol a távcső száz, söt ezer csillagot is mutat egy irányban. Ezek között kétségtelenül van egy, mely százszor távolabb van tőlünk, mint a legközelebbik. Ennek fénye tehát csaknem egy évezred alatt érkezik el csak földünkig.

Hol ezeket látunk együtt, bátran föltételezhetjük, hogy a legtávolabbinak fénye tízezer évig volt utban, míg földünket elérte.

De ha a fény irányferdülésének törvénye azt bizonyítja, hogy minden fénygyorsasága egyenlő, akkor azt látjuk, hogy a fény sebessége törvényeinek megállapításával tulajdonképp egy oly törvényt nyerünk, melynek hatálya tízezer évvel is képes viszszaadni a múltba, pedig őseink azt hitték, hogy ekkor megteremtve sem volt a világ.

Mindez pedig nem képzelődés, szellemidus ötlet, hanem valóságos, természeti igazságokon alapuló következtetés.

A természet szemlélete közben nem veszítjük el ugyan lábaink alól a földet és még kevesebb hajlamunk van átlépni a képzelgés terére, s még sem állhatunk ellent az ingernek, hogy a jelen tárgynál kissé el ne térjünk elveinktől.

A fény gyorsasága, mely oly rendkívül rövid idő alatt oly óriási távra fut be, s az gondolat, hogy e hírnök a csaknem képzelhetetlen távolságból gyakran évezredek kerezeitül utban van, s hirt hoz nekünk rég elmúlt időkben; mindezek összevéve szellemünk az idő és tér fölötté elmélkedésre, e két fogalom egybehasonlítására indítja, s oly gondolatokra ösztönzi, melyeket érdekességükneki fogva közölnünk kell az olvasóval.

Ez elmélkedések közben egy kis füzetkét követünk, melyet egy ismeretlen, de éleseszü szemlélő néhány év előtt kiadott Boroszlóban; egy füzetkét, melynél a rövidség és gondolatbőség előnyei oly nagy mértékben megvaannak, hogy csak kíváncsossá teszik, vajha a szerző többször is megör-

— fosztják meg a különben biztosított utóbbi jóhiszemű hitelezőket elannyira, hogy uszorakamattal terhelt birtokra, haladja bár meg a vagyon értéke a bekebelezett terheket többszörösen, újabb hitelt nyújtani veszélyeztetés nélkül nem lehet; s így-ugy szólva lehetlenné van téve, hogy az adós állapotán segíthessen is. (Élénk helyeslés!)

El kel ismernem, hogy sok tekintetben ez atyáskodó szerep, de szükség törvényont, s ha a haladtabb Ausztria igazságügyminisztere nem restellette legközelebb az uszora állapotok orvoslása iránt a gácsi helytartósághoz kérdést intézni, mi sem restelhetjük azt; s a dolog ott áll, különösen a felsőbb megyékben, hogy a nép maholnap mindenebből kibecsülteket. (Igaz! Igaz!)

Nem szükséges végül felemlítenem a bagatell eljárás sürgős behozatalának, a békebirói intézmény életbeléptetésének, az örökösödési eljárás átalakításának szükségét. Hisz ezek részben már az előkészítés stadiumában vannak, s a közérzület által hathatósan követeltetnek.

A békebirói intézmény életbeléptetése bizony nyal nehéz lesz s különösen vidékenként lehetetlen is; de ezt nem ismerhetem el elég okul arra, hogy az intézmény jótéteményétől elzárassanak azon értelmiség színvonalán álló városok s nagyobb községek, hol a talaj a mag elvetésére már elég művelt és fogékony.

És most engedelmet kérek a tisztelt háztól, hogy türelmét talán jogtalanul sokáig fárasztottam (Halljuk! Halljuk). Bevégzem beszédemet azzal, hogy én szinte bizalommal, reménytelen nézék a kormány kezdeményezése elé, s megvagyok győdvé, hogy az érdeklött hiányokat gyorsan és gyökeresen orvosolja. — Az igazságügyi költségvetést általánosságban elfogadom. (Élénk tetszés nyilvánítások.)

HÉTRŐL-HETRE.

(Hír és vegyes rovat.)

A központ és megyéből.

Oriás közöny. Előttünk fekszik az orrságos borkiállítás jutalmat nyertek névsora, melyből általában örvendetes, ránk Tokaj-Hegyaljára nézve azonban csak szomorú és fájdalmas meggyőződést meríthetünk. A borok fejedelme, a világhírű tokaji aszu oly szegényesen volt e kiállításon képviselve, hogy figyelmet is alig érdemel. Ha e körülmény jelzője volna e vidék kedvező anyagi helyzetének, — mely piaczkérésre éppen nem szorult — szót sem tennék miatta, de mikor közvetlen tanui vagyunk azon kétségbeesett nyomoruságos állapotnak, mely borkereskedelmünk pangásából nőtte ki magát, nem jellemezhetjük az egész dolgot más szóval, mint azzal, melyet e sorok homlokára illesztettünk. Gr. Andrassy György, gr. Lónyay Menyhért és Bódogh

vendeztetné a tanulni szerető emberiséget hasonló élvezetes olvasmányokkal.

A füzetke címe: „A csillagok és az ember“, írta X. Y. Z. Breslau 1846.

A névtelen szerző következőleg állítja fel szellemidus elmélkedéseit:

Ismeretes dolog, hog a fény a csillagoktól jön hozzánk, és pedig olyanoktól is, melyek már évezredek óta megsemmisültek.

E fény elmúlt idők hírnöke és oly dolgokat ismert meg velünk, melyek a valóságban már nem léteznek.

Képzeld most egy oly éles látású szemet mely nemcsak egy csillag világát, hanem a csillagokon létező minden tárgyak és környezeteiknek fényét is látja e szem oly csillagokon történt dolgokat is látna, melyek már évezredek óta nem léteznek.

Ugyanez eset áll be a csillagokon, ha rajtuk oly lény él, kinek oly éles szeme van, hogy nemcsak földünket látja, hanem azt is megkülönböztetheti, a mi rajta történik.

Kétségtelen, hogy e lény is oly dolgokat fog látni földünkön, melyek reánk nézve már nem léteznek.

Az ily éléslátású szem a holdban, oly dolgokat jegyezne meg a földről, melyek alig egy másodpercczel előbb történtek.

A naptól reánk tekintő hasonló szem, már csak a nyolcz percczel előbb történteket látná.

Ez még mindig csekélység.

De képzeljünk ily szemet az álló csillagok valamelyikére, melynek fénye csak tíz év alatt jut el a földre, e szem mindent ugy látna a földön, a mint tíz évvel ezelőtt történt.

Azok, kik az elmúlt tíz év alatt meghaltak, még ma is léteznének e szemre nézve.

Az 1848-iki forradalom, csak 1858-ban lett volna észrevehető ez álló csillagon.

Károly Sárospatakról, mindössze hárman állítottak ki borokat, hogy termelvényeikkel képviseljék ama nagy, 5 $\frac{1}{2}$ mérföld hosszú területet, mely általában kitűnő, vidékeként azonban lényegesen különböző jellegű borokat terem. E három kiállító közül leginkább Bódogh K. volt az, aki kitűnő, jeles és jó aszaboraiért külön-külön jutalmat nyert. Jutalma mellé fogadja teljes elismerésünket buzgalmaért, mit e hatalmas borvidék vagyonsodásának érdekében kifejtett, igyekeztetve annak hasonlíthatlan minőségű termelvényére a kereskedelmi világ figyelmét rávonni, mely édesanyja ugyan a gazdasági és ipari tevékenységnek, de néma gyermekének szavát most még kevésbé érti meg mint valaha. E tapasztalt közöny kedvezőtlen benyomása alatt kitör belőlünk a fájdalmas érzés, mely megénknek minden tekintetben észlelhető visszaesésénél bennünk letkezik. Iparunk absolute nem lévén, annak felvirágzását egyhamar nem is várhatjuk. Szociális érdekeink a borkereskedés és mezőgazdaságra utalnak, azonban ugy egyik mint másik emelése végett kerestbe nem tennék egy szalmaszálát. Gazdasági egyetünk valóságos egyiptomi mumia s működése nem egyéb galvanikus rángatózásnál. A szomszéd Borsodban a gazdasági egyet most is nevezetes intézkedéseket tett a marhatenyésztés érdekében s egy, a jövő őszei rendezendő terménykiállítás mellett, a közönséges lovakra nézve, díjjal kitűzésével versenyfutást is fog tartatni. Nálunk ilyenekről kegyes óhajtsképen sem beszélnek az emberek. Az anyagiaktól eltekintve, szellemileg sem állunk előbb Humanitarius intézményeink nincsenek. Ung, Bereg, Máramaros sat. jótékony nőegyletekkel dicsekesnek, míg itt az egyleti élet tevékenységének sugarai csupán a szórakozás és urias kedvtelés gyupontjában tudnak nagy nehezen egyesülni. Egy eszme van, ami körül némileg erősebb mozgalom indult meg; a tűzoltói intézmény meghonosítása, azonban félünk tőle; hogy ez is csak az újdonság ingerével hat, s hovatovább megszokottá válván magára hagyatik, hogy szertemállásával a többi megdicsőült egyetek hullait szaporítsa.

Gyászhir. A köztiszteltben álló emberek száma egygyel ismét megfogyott városunkban. F. hó 3-án kísértük örök nyugalomra Markovics Antalt Zemplénmegyének egykori főnökét, kit az akkori gyűlölt rendszer daczára is, mely igénybe vevé munkásságát, igazságos, türelmes és humanus lelkületért lehet mondani nagyobbára mindenki becsülésre méltotat. A szerencsésebb korszak megnyíltával, a közügyek szolgálatától őt is visszavonulásra készítet a viszonyok hatalma, de mint a társadalom köztisztelt egyénisége azontul is folyvást dicsekedhetett a rokonszenyvel, mely csak becsületes hajlam s jóra való törekvések irányában állandósítja magát. Halálát súlyos baj idézte elő, mely régóta rágódott organizmusán, s amelynek romboló hatását ellensúlyozni, többé nem állott sem a természet sem az orvosi tudomány hatalmában. Elhunytáról szeretteinek gyászjelentése így szól: Özvegy Zubriczky Szilárdné szül. Markovics Jolán és le-

A hír, vagyis helyesebben szólva a fény, mely mindent, mi a földön történt, mutat, még ma is utban van a legközelebbi álló csillaghoz, és ez uton valahol létezik egy pont, melyen valósággal létezik még az, mi reánk nézve létezni már rég megszűnt.

Vannak azonban csillagok, melyek harminczszoros távolban vannak tőlünk, mint az említett álló csillag.

Ide csak azon események fénye hat el a földről, melyek háromszáz évvel ezelőtt történtek. Az a szem, melyett föntebb föltételeztünk, még Luthert látja.

A végtelen tér valamely pontján a nagy reformátor még a wormsai gyűlés előtt áll.

De még végtelenebb a világegyetem tere. Valamelyik pontján Columbus még csak most fedezi fel Amerikát.

Egy másik, még távolabbi ponton, Mohamed még él.

Még távolabbi Mózes prófétát is életben látják s még távolabbi Ábrahámot, amint az öröklött birtokot beutazza.

De mindaz, mi az említett időközök közt történt, szintén létezik még valahol, mihelyt a szemet arra a helyre juttatjuk, hova a fény éppen elérkezett.

A multak tehát még ma is folytonosan léteznek.

Minél távolabba hatolunk a térbe, annal mélyebben nyulunk vissza a múltba, és ebből természetesen következik, hogy ha a tér végtelen, minden ami megtörtént, szükségkép örökkévaló kell, hogy legyen.

A mult tulajdonképp egyértelmű az örökkévalósággal.

Ez érdekes elmélkedésektől a belső valóságot nem tagadhatjuk meg, s nem is állhattuk meg hogy e gondolatokat neközüljük az olvasóval.

nya: Mariskaj; továbbá Rothkugel Józsefné szül. Markovics Zsófia, valamint férje: lovag Rothkugel József nyug. helytartósági tanácsos s gyermekeik: Ella és Arnold, mely fájdalommal jelentik forrón szeretett felejtetlen jó atyjok, ipa- és nagatyjok Markovics Antal volt zemplényi főnök és nyug. es. k. helytartósági tanácsosnak. f. 1876. évi januárhó 1-én esteli fél 8 órakor élte 71-ik évében végelgyengülés folytán a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai f. hó 3-án d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. szertartás szerint a s.-a.-ujhelyi családi sírboltba örök nyugalomra tétetni, az engesztelő szent mise-áldozat pedig a plébánia templomban f. hó 4-én fél 9 órakor fog a mindenhátónak érette bemutatni. Áldás és béke lengjen a felejtetlen jó atya porai fölött!

Nagy meddőség. Már beléptünk a farsangba s itt a központban még csak neszét sem halljuk olyan mozgalomnak, mely bálok s tánczestélyek rendezésére irányulna. E szenvedőleg állapotnak oka jó részben a mai kedvezőtlen anyagi viszonyokban keresendő, de más részt tagadhatlan az is, hogy társadalmi életünkben szintén hiányzik azon mozgató erő, mely egy-egy idevágó eszmének vagy gondolatnak lökést adva, azt érvényre emelni törekednek. Azon elszigetelő állás, melyet a társas körök egymás irányában elfoglalnak, kihat a könnyű véru fiatalokra is: mindegyiknek megvan a maga saját nézete, célja és terve, ez is az is mindent akar, csupán egyet nem: az érintkezési pont megtalálását. Fülhegyvel halottak: hogy a tüzoltó-egylet saját tőkéjének gyarapítására egy nagyobb szerű tánczvizalmat fog a farsang folyamában rendezni, az idevágó értekezletek azonban még eddig végleges megállapodásra nem vezettek.

Iparosainknak. Alig egy éve, hogy hazánkban és pedig Szegeden az első olynemű irodalmi vállalat indult meg, mely kizárólag Magyarország ipari érdekeinek emeléseért állt sorompóba, s azóta nem egy életre való eszmét vetett föl, melyek már eddig is üdvös mozgalmat eredményeztek az országban mindenfelé. E lap „Alföldi Iparlap“ czímen hetenkint jelenik meg Gelléri Mór szerkesztése mellett s nemcsak elméletileg fejtegeti iparviszonyainkat, de a gyakorlati iparüzés köréből is majd minden számban illusztrált közleményeket hoz. A lap előfizetési ára egész évre 4 frt. oly csekélység, mely a legszigorubb körülmények között élő iparosnak is lehetővé teszi a hozzáférhetést.

Emberbaráti tény. Dr. Schön Vilmos főorvos a szegény izr. iskolás gyermekeket segélyző egylet elnökének 20 frtot adott oly czélból, hogy ezen összegért minielebb ruha-nemű szereztessék be, s a leginkább szűkölködő gyermekek között osztassék ki. E tárgyban az egylet titkára Dr. Deutschlót vettük az értesítést, ki e lapok utján is kedves kötelességének tartja, úgy az egylet mint a kemény tél viszontagságainak kitett szegény gyermekek nevében a t. főorvos urnak halás és forró köszönetét nyilvánítani.

* **Önkéntes tüzoltó-egyletünk** e hó 6-án tartá meg évi endes közgyűlését, melynek lefolyását, addig is, míg talán részletesebb tudósítást kaphatnánk, következőkben adhatjuk: Hornyay Kálmán, titkár, egy terjedelmesebb jelentést téve az egylet eddigi fenállása és működésére vonatkozólag, annak bölcsőkorától a mai napig tüzetesen sorolja el mindazon nevezetesebb momentumokat, melyek az egylet életképességére jelentékeny befolyással voltak, azt biztosíták s erősítik; kimutatja az egylet vagyoni állását, a céljának megfelelő anyagszerkeket, melyekkel — mint működéshez mulhatatlanul szükséges eszközökkel — már idáig rendelkezik, rámutat e mellett a hiányokra, melyek az egyletnek üd-

vös munkálkodása érvényesítésében nagy hátrányul szolgálnak, de a melyeknek leküzdése s orvoslása a már sok tekintetben megtett s megteendő intézkedések folytán a közel jövőben találja biztosítékát. Kitűnik továbbá e jelentésből a jótékonyaságok azon hosszú sora, melyeket az egylet ugy testületek, mint egyesek részéről tapasztalt, s melyekért köszönetet, elismerést és hálát mondani kötelességének tartja s mindezt a jelentésben tett felhíváshoz képest tényleg valóítani, vagyis az egylet irányában tapasztalt jótékonyaságokért az illetőknek ünnepélyes elismerő-nyilatkozatot tenni, a közgyűlés határozatilag kimondotta. Megejtetett ez alkalommal az új tisztviselők megválasztása is, melynek eredménye az lett, hogy az egylet volt elnöke: Mezőssy Menyhért, ujra megválasztott. Szavazatot nyertek még mellette Szakácsy József és Bárczy József. Főparancsnokul: Mecner Gyula, alparancsnokul: if. Farkas Lajos és Dókus Gyula közfelkiáltással, közlekedéssel szintén ujra megválasztottak. A többi, volt tisztviselők is igen csekély kivétellel előbbi állásunkban meghagyottak. A választmányban, a pártoló tagok közül bejött Viczmány Ödön megyei főjegyző, míg ügyvédül Izszy István választott meg. A közelebb létesített másod segéd-tisztai állomás Farkas Dezső személyével lett betöltve. Ezután csekélyebb s jelentékenyebb tárgyak szövegére-hozása s megvitatása után, azon óhaj kifejezése mellett, hogy az egylet üdvös teendőiben méltó siker koronázza, s működésében kísérje mindenkor a város rokonszenve s jóindulata — a tagok szétoszlottak, s a lefolyt nap elményeit barátságos társasestélyben ünnepelték meg.

Üzlet-embereknek. A kereskedelmi törvény f. év 1-vel életbe lépén, minden kereskedő s olyan iparos, kinek üzlete a kisipar körét meghaladja, tartozik czégét a törvényszéknél bejegyeztetni; különben 500 frtig terjedhető pénzbírsággal fog megrovatni.

Elszigetelt helyzet. Ma már negyed napja, hogy a rendkívüli nagy hóesések és fúvások következtében teljesen elvagyunk zárva a nagyvilágtól. Valóságos Robinsoni állapot, melynek rendkívüli hátrányait a forgalomra nézve igen sokan megfogják érezni, sőt már érzik is. A pályák járhatóvá tételén mindenfelé nagy megfeszítéssel dolgoznak, daczára az idő zordonságának, mely ugyancsak magán viseli a tél jellegét.

A s.-a.-ujhelyi korcs lyázó egylet e hó 9-én délelőtti 11 órakor a torna-egylet helyiségében közgyűlést tartand, melyre az egylet mindkét nembeli tagjai tisztelettel meghívotnak. A gyűlés tárgyai: 1. Az elnök jelentése az egylet eddigi működéséről. 2. Az alapszabályok felolvasása, s megállapítása. 3. Az egylet ideiglenes tisztviselőinek leköszönése. 4. Az egylet tisztviselőinek megválasztása. Az ideiglenes választmány.

Vetéseink állása. A legujabb hivatalos kimutatás ezeket mondja őszi vetéseinkről: Buza és rozs jó, repce középszerű; a nedves időjárás a vetésekre felettebb kedvező volt. A novemberben esett nagy hó gyors olvadása, a repcét, buzát és rozst pusztítani kezdő rovarok és egerek kiirtására hatályos eszközül szolgált. A sztrópkói járásban késő vetettek el, miért a buza és rozs középszerű. A gálszécsi járásban a buza és rozs középszerű a repce ellenben a lehető legrosszabb.

Zeneirodalom. Szerkesztőségünkhez beküldött: „Az első tour“ mazur polka, zongorára szerző if. Farbach Fülöp. Ára 50 kr. „Ave Maria“ San Moniszko után zongorára átírta Wrany Antal s ajánlja Liszt Ferencnek. Ára 80 kr. Mindkét mű a kiadók, Táborosky és Parsch zenemű kereskedésükben Budapesten megrendelhető.

Közelből-távolból.

(Hazai-hírek.)

Jótékony hagyomány Krajecsovics János, közelebb Budapesten elhalt kereskedő, mint táljai születésű, az ottani evang. hitközség részére végrendeletileg ezer frtot hagyományozott. Ez összeg fele tisztán az egyház részére esik, fele pedig az iskolára oly módon, hogy annak kamatai évenként a szükséges taneszközök beszerzésére fordíttassanak.

A kassai ügyvédi kamara Buday János és Naményi Gyula ügyvédek saját kívánságuk folytán a tagok névsorából kitörölték, ellenben Erdélyi József kassai ügyvédet a tagok közé fölvéven bejegyezte.

Plotényi Nándor ismert jeles hegedűs, új évtől kezdve a nemzeti színház zenekarához szerződött.

A hirneves sárospataki malomkő bányának hatalmas versenytársa akadt a kapnikbányai malomkő-gyárban, melyet egy odaváló derék polgár, Stark Ferencz létesített. A gyár eleinte veszteséggel dolgozott, azonban külfölddel történt összeköttetései folytán, most már virágzó állapotban van, s különösen Poroszországból tömeges megrendeléseket kap. E gyárban készült kövek a bécsi világkiállításon érdemérmert nyertek, s jóság és szeládságra nézve a francia „Laferte kövek“ után állanak, a sárospatakiakkal versenyeznek, s így az európai kontinens malomkő gyártmányai között második osztályba sorozták.

M.-Szigeten a kincstár gőzerőre egy nagy-szerű fűrészgépjárt állítottatott, mely m. hó 30-án kezdte meg működését. Azon anyag, melyet e gyár termelni fog, már mind el van adva külföldre. Eltekintve a gyár üzleti oldala és ipari fontosságától, valóságos jótétemény az ottani szegény népre; amennyiben két-háromszáz embert folytonosan foglalkoztat s ez által biztos kereseti forrást nyújt sok szegény családnak.

Nyilt Posta.

Sz. Gy-nak helyben. A küldött beszélt nagyon meg kellene rostálni, hogy mint élvezetes olvasmány használható lenne. Némely alakjai, mielőtt megbarátkoznánk velük: elmosódnak, vagy pedig mondhatni, a végkifejésre nézve teljesen fölöslegessé. E mellett itt-ott hihetetlenek látszó epizodcskák is jönnek benne elő. Tapintatosan átdolgozva, azt hiszszük közölhető volna.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORÚTH ELEMER.

Nyilt-tér.

— E rovatban közöltökért nem vagyunk felelősök. —

Hallatlan botrány követtetett el itt helyben Karácsony előtti napjának délelőtti 10 óra táján (Egyelőre még csak röviden.) Bizonyos H. nevű egyén tartozik a helybeli takarékpénztárba 200 forinttal váltó utján, melyen a kibocsátó B., a forgató F. nevű: a törlesztés ideje elérkezvén, új váltó állított ki 200 frtról szóló H. és B. nevű aláírással, még hátra lévén a forgató neve, de amint ez a váltó alá akarná nevét egy boltban aláírni, a tenta befagyása miatt nem tehetette, mit is többek előtt azon kijelentéssel, hogy haza megy és H. nevű inasával (akit is magával vitt) a váltót neve aláírásával H.-nak visszaküldi, ez meg nem történvén, de magánál megtartotta. Később kitudódott, hogy a régifajta emberekből még akadt oly egyén is, ki neki e tanácsot adta.

E hallatlan vakmerőség jelenleg a vizsgálóbiróság előtt foly. — Később majd többet.

Sátoralja-Ujhely, 1875. december 28.

BAJKOR ANTAL,
helybeli birtokos polgár.

Hirdetmény.

Ezennel van szerencsénk a t. cz. utazó közönség tudomására hozni, hogy **1876. év januárhó 1-től kezdve** a s.-a.-ujhely és legénye-mihályi között eddig közlekedett 415 valamint az ungvár-csapi vonalrészen közlekedett 313., 314., 315. és 316. számú vegyes vonatokat beszüntetjük.

Nevezett naptól kezdve tehát a 22. számú vegyes vonathoz jegyek sem Legénye-Mihályig sem pedig az első magyar gámsországi vasut állomásaira nem fognak kiadni.

Budapesten, 1875. december havában.

3 — 3 A VEZÉRIGAZGATÓSÁG.

Hirdetmény.

Melynél fogva alólírott kir. törvényszéki bíró mint a sáros-nagy és kis-pataki bodrogontuli ha-

tár tagosztása iránt lefolyt per végrehajtó bírāja részéről közhírré tétetik, miként a végrehajtási jegyzőkönyv 25. száma alatt foglalt jogérvényes egyezség értelmében felperes közbirtokossági testületnek a végrehajtás alkalmával bírólal átadott azon tagosított közösbeli jutalékok, melyek a nem számozkodó közbirtokosok tagjából mérnökileg is elkülönítettek, **1876. évi januárhó 17-ik napján délelőtti 10 órakor S.-N.-Patak város házában** árverés utján egy évi időtartamra haszonbérbe fognak adni.

Miről a bérleni kívánók azon megjegyzéssel értesítetnek, hogy az árverési feltételeket addig is alólírott végrehajtó kir. tvszéki bírónál megtekinthetők.

Kelt S.-a.-Ujhelyben 1875. évi decemberhó 28-án.

LEHOCZKY MIHÁLY,

a végrehajtással megbízott kir. tszéki bíró.

Sátoralja-Ujhely. A „Zemplén“ könyvnyomdája.

2. javított kiadás.

Legközelebb jelent meg a híres, maga nemében egyetlen könyvnek második, tetemesen javított és bővített kiadása:

„ÖNSEGÉLY“

ezimvel, a nemzörések minden betegségei számára hű és megbízható tanácsadó.

Dr. ERNSZT L. hasonszervi orvosól.

Ezen könyv oklást és segítséget nyújt mindazoknak kik ifjabb korukban titkos bünt vagy mértékelen kicsapongást tettek és ennek következtében beteges gyöngeségben vagy szédült idegzetben szenvednek, vagy annak közel beállítását fenyegettetnek.

Azok is, kik időszül bujakorban, borbajokban, bujakoros köszvényben, hügycsözkülésben szenvednek, vagy kiknek teste túlságos higanyadagok által gyöngített, teljes kigyógyulást találhatnak.

Novelők, lelkesek és általában emberbarátok, kik a fiatalág javát szívükön hordják, jól teszik ha ezen könyv tartalmával megismerkednek.

Ezen híres könyv, mely nagyobb világosság kedvéért bonczani ábrákkal van ellátva, minden könyvkereskedésben kapható, de pósta utján nálam is megrendelhetik. Ára 2 frt. 1195

Dr. Ernszt L., hasonszervi orvos.
Pesten, kétsas-úteza 24-ik szám.

2. javított kiadás.

Mindég a 2. javított kiadás kéréndő.

H.
1876.
202.

E so
olcsó pénz
romlásra a
csak ennel
gazdaggá

Magy
megszerzik
a munkaer
van, de va
földjét hit
másik elk
megszerzé
minden hé
czárnak m
ő zsebébe

Oles
minden ág
mert az o
melést s a
tellet és o
het előáll
csönvett p
igyekszik
tán kívül,
neki is jus
hat biztos
mert a kö
melés nem
ritkozás m
a változat

A fo
káknek ke
és takarm
azt, hogy
süket.

A fo
üdvös ere
mőföldjét
denekelöt
vés oszta
földek ter
názzák ki
összes szá
vetéssel.
kével bir
nak be g
gyobb töl
ménynyel
erejét. M
sabb alap
kellő ará
ki az egy

Mir
annál ink
dett vesz
lemmel, a
szert tehe
a mezőga
hogy ann
foglalkoz
azért is,
rületnek
a munkas
czészerü
böző idő
egész lán
zelhető, h
léken kiv
a földeröl
hatenyész